

De Droom en de Daad

Een sprookje van Irina

r leefde eens een oude man. Zijn haar was dofgrijs, zijn gezicht getekend door zorgen en verdriet en zijn rug was gekromd. De oude man had ook een vrouw. Haar

eens zo mooie gezichtje was nu gerimpeld als een appeltje dat de hele winter te drogen had gelegen en haar ogen stonden droevig en waren snel tot tranen geneigd. Beiden hadden rond hun mond verbitterde trekken en ze liepen voorovergebogen omdat ze altijd een grote donkerblauwe rugzak droegen, en die rugzakken waren een zware last.

Het echtpaar had hun kinderen keurig grootgebracht en die hadden intussen weer voor kleinkinderen gezorgd. En nu waren de man en zijn vrouw zo oud geworden, dat de dood af en toe om een hoekje keek. Vervolgens pakte hij zijn uurwerk, maar steeds moest hij tot zijn spijt concluderen dat hun tijd nog niet gekomen was. De dood schudde dan zijn hoofd en trok zich voorzichtig terug om nog een poosje te wachten. De oudjes voelden echter dat hij op de loer lag en binnen afzienbare tijd bij hen zou aankloppen.

Soms spraken ze over deze bezoeker. Waarom bleef hij toch zo lang weg? Waarom kwam hij hen niet halen? Het leven had voor hen toch geen enkele zin meer, want het werd overheerst door het verdriet. Verdriet om Sara, hun lieve oudste kleindochter die ze al zo lang niet hadden gezien en maar zo kort hadden gekend.

oe zou het toch met haar zijn?” vroegen ze zich aldoor af. “Maakte ze het wel goed? Was ze inmiddels getrouwd? Met een knappe prins, of met een arme houthakker? Had ze misschien zelf al kinderen?” Ze wisten het niet en als ze er met elkaar over spraken dan voelden ze een diepe pijn. Soms heftig, soms dof, maar altijd was die pijn daar, knagend op de achtergrond.

Toen Sara was geboren waren ze zo trots. Ze mochten voor haar zorgen als haar ouders de kost moesten verdienen en ze genoten ervan. Eigenlijk draaide vanaf het moment van haar geboorte hun leven om Sara – ze was zo leuk en grappig en slim. En nu was dat nog steeds het geval, maar nu draaide het om het gemis van Sara. Dat gemis en het verdriet en de boosheid die dat meebracht, namen voortdurend hun denken in beslag.

p een sombere herfstdag, waarop de regen de hele dag al zachtjes uit de grijze hemel viel en monotoon tegen de vensters tikte... Een dag die beheerst werd door droefenis en boosheid... Op die dag klopte de dood bij hen aan om één van de oudjes met zich mee te nemen. Hij vroeg zich af wie hij zou kiezen. Allebei kon niet, want hij begon een beetje overwerkt te raken. Al die oorlogen en ongelukken tegenwoordig. Hij kon het gewoon niet meer bijbenen en vandaag was hij doodop. Het maakte hem niet uit of het de oude man zou zijn of zijn vrouw, maar één van hen beiden zou nog een poosje moeten wachten.

Hij trad het huisje binnen en vertelde hen dat ze zèlf mochten kiezen.

Maar wel een beetje vlug graag, want hij moest snel verder. Dus vroeg hij plagerig: “Wie is de gelukkige die met me mee gaat?”

“Ik ga wel vrouw, dan heb jij nog kans dat je Sara terugziet voor je sterft. Misschien komt ze wel op mijn begrafenis”, sprak de man cynisch.

Maar zijn vrouw wilde daar niets van weten en antwoordde: “En mij hier helemaal alleen achterlaten? Het leven heeft voor mij trouwens helemaal geen waarde. Nou ja, behalve dan de hoop op het weerzien met Sara!”

“Geen sprake van, ik ben ouder dan jij, dus ik ga voor.” Ging haar man tegen haar in.

“Over mijn lijk,” klonk het beslist, “mijn gezondheid is veel zwakker dan de jouwe en ik heb heel vaak pijn in mijn rug.”

o kibbelden ze nog een poosje door terwijl de dood het lijdzaam aanzag. Na een poosje ging het hem tòch vervelen. Hij zou zelf de knoop

wel doorhakken, of beter gezegd: de levensdraad doorknippen, maar in stilte vroeg hij zich af wie toch die Sara was? Moest hij die ook nog meenemen? Ze stond niet op zijn lijstje.

Zijn nieuwsgierigheid won het van zijn haast en dus vroeg hij opeens: “Wie is in vredesnaam Sara?”

De oudjes staakten direct hun gekibbel en om beurten begonnen ze, struikelend over hun woorden, uit te leggen wie Sara was. Sara was de dochter van hun zoon en – rekenden ze snel uit - het was al weer vijf en twintig jaar geleden dat ze haar voor het eerst in hun armen hielden. Een lieve kleine baby, een klein beetje mollig met helderblauwe oogjes en donkere haartjes. De mooiste kleindochter van de hele wereld en omstreken vonden ze.

e waren zo trots en blij geweest.

Hun schoonzoon verdiende de kost als scharensliiep en hun dochter verkocht garen en band. Ze trokken het hele land door en waren soms weken weg. Maar omdat er overal rovers waren die het op reizigers voorzien hadden wilden ze Sara niet meenemen. Gelukkig waren grootvader en grootmoeder in staat om voor Sara te zorgen en ze vonden het heerlijk. Ze koesterden het meisje als een kostbare schat, speelden met haar en vertelden verhaaltjes. Ze leefden voor haar. Sara was dol op hen en de grootouders hadden nooit anders verwacht dan dat het altijd voort zou duren.

“Dat was dom,” vond de dood.

De grootouders keken hem vragend aan.

“Het leven zit nu eenmaal vol verrassingen, prettige en nare. Als je verwachtingen koestert zal het leven je vaak teleurstellen en wie niets verwacht schenkt het leven vaak cadeautjes.”

“Daar zat wat in,” dachten ze en ze knikten dat ze het begrepen hadden.

“En hoe kwam het dat jullie Sara niet meer konden zien?” vroeg de dood verder.

Dat herinnerden ze zich niet meer zo precies, want het was al zo lang geleden. Maar het kwam er op neer dat hun schoonzoon een draak was en hun dochter een harpij. En dat was een heel slechte combinatie. Op een dag kregen ze ruzie, waar Sara en de grootouders bij waren en die hadden er wat van gezegd. Daarop werd hun schoonzoon zo boos dat hij ze de deur had uitgezet en vanaf dat moment hadden ze geen contact meer.

wah,” zei de dood weer. “Daar kan ik me wel iets bij voorstellen.

Grootouders horen aan de zijlijn te staan, de tweekamp te volgen en de spelers toe te juichen of ‘Boe’ te roepen, maar ze mogen zich nooit in het spel mengen.”

Hij wachtte even en vroeg verder. “Konden jullie niet een beetje op afstand naar Sara kijken? Ze speelde toch wel eens buiten!”

Daarop vertelden ze aan de dood dat ze dat ook gedaan hadden tot de ouders het bemerkten en Sara binnen hielden. Dat wilden ze niet, want Sara moest naar buiten kunnen. Maar ze hadden wel heel veel verdriet dat ze hun kleindochter niet meer mochten zien en ook hun trots was gekrenkt, want ze hadden altijd het beste gewild voor hun kinderen en zo goed mogelijk voor Sara gezorgd.

elukkig woonde bij hen in de buurt een ijlbode en ze vroegen hem vaak om kleine geschenken bij Sara te brengen. Dat lukte ook, tot hij op zekere dag onverrichter zake terug kwam. Het huis van het gezinnetje stond leeg en niemand wist waarheen ze vertrokken waren.

“En wat deden jullie toen?” Ging de dood verder. Wat konden ze nog? Sara was weg. Wat achterbleef was veel verdriet en dat verdriet slokte alle energie op.

“Mwah, dat kan,” sprak de dood nogmaals. “En hoe was jullie leven verder?”

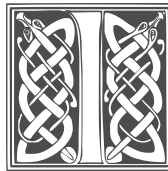
Nou, het hele leven hoefde voor hen niet meer. De dood had hen verrekt lang laten wachten. Maar het was gemeen dat hij hen niet allebei mee wilde nemen. Voor de achterblijver zou het dan nog treuriger worden.

“Mw...” en toen barstte hij uit...: “Potjandrie, ik vind er zo niks aan. Er valt hier niemand te halen, want jullie zijn eigenlijk al heel lang hartstikke dood! Jullie leven is gestopt toen Sara er uit verdween...!”

Ai, die was raak! “Is dat waar?” sprak de vrouw.

“Ja, kijk maar eens met me mee terug.”

En dat deden ze.

neens zagen ze alle verloren jaren waarin ze niet meer echt geleefd hadden. De jaren waarin ze alle uitnodigingen voor leuke dingen hadden geweigerd, alle vakanties thuis bleven, alle feesten niet hadden gevierd en alle vrienden kwijt raakten omdat ze alleen maar klaagden. De jaren dat hun andere kinderen zich van hen los maakten en ze naar de andere kleinkinderen nauwelijks omkeken, omdat ze teveel met hun verdriet bezig waren. Ze zagen hoe hun liefde tot sleur was verworpen en opgedroogd was omdat ze alleen maar oog voor zichzelf hadden en geen oog meer voor elkaar. En nu was het te laat!

Met de dood voor ogen realiseerden ze zich dat hun leven voorbij was en ze hoefden van niemand afscheid te nemen, want er was niemand meer voor hen. En dat hadden ze zelf gedaan. Ze keken de dood recht in het gezicht. “Doe maar wat je wilt, maar waarom liet je ons terugkijken. Moest je het nog erger maken? Nou, dat kan mooi niet! Voor ons ben je een verlossing uit de narigheid.”

Nou, ik dacht eigenlijk aan iets anders. Jullie hebben een heel verkeerd beeld van het leven en dus gaan jullie de herkansing in,” sprak de dood.

“De herkansing? Wat moeten we daar dan mee.

Nog eens alle ellende?” riepen ze tegelijkertijd.

“Nee, ik breng jullie terug naar de tijd dat jullie nog echt leefden. Toen jullie nog brieven schreven en cadeautjes naar Sara stuurden. Toen er een stel andere kleinkinderen werden geboren en jullie kinderen nog vaak en graag op bezoek kwamen om jullie te steunen. Dan gaan jullie slapen en dromen en als jullie wakker zijn mogen jullie kiezen. Direct weer terug naar dit moment, of... het anders gaan doen en dan krijgen jullie die tijd alsnog, met terugwerkende kracht. Grijp die kans, want anders krijgen jullie eeuwig spijt en dat is hééél erg lang.”

De oudjes aarzelden, maar gaven toch knikkend hun toestemming.

et werd zwart voor hun ogen en in hun droom waren ze weer terug in hun oude huis aan de rand van een groot bos. De koerier die het pakje voor Sara teruggebracht had was net vertrokken. Hun poging om Sara blij te maken was mislukt. Radeloos liepen ze samen het bos in. Hun blauwe rugzakken waren nu bijna niet meer te tillen. Toch was het niet bij hen opgekomen om ze thuis laten. Het was lekker weer en niet te koud. De zon bescheen de bomen in de dreven en er sprong een kleine eekhoorn over de takken van een oude eik, maar ze hadden er geen oog voor.

“Wat kunnen we nu nog doen?” sprak de grootvader op troosteloze toon. “Ja, wat nog meer,” zei zijn vrouw zuchtend. “We hebben eigenlijk alles geprobeerd.”

“Is dat wel zo,” vroeg de man weer. “Ik weet het eigenlijk niet,” antwoordde zij met zachte stem.

“We hebben niets anders gedaan dan verdrietig zijn, huilen en medelijden hebben met onszelf.”

“En de pakjes dan! Was er maar iemand die ons verder kon helpen,” verzuchtte de man.

ij had het nog niet gezegd, of er verscheen een kabouter midden op het pad. Een kabouter die geen gewone kabouterkleding droeg, maar het uniform van een padvinder, een gids dus. “Dit is een doodlopende weg,” sprak hij. “Als jullie hier willen blijven vind ik dat prima, maar als jullie verder willen moeten jullie een andere weg kiezen en even met me meelopen.”

Hij bracht hen naar een wegwijzer die ooit wit was geweest, maar inmiddels groen uitgeslagen door de ouderdom.

“Dit is een speciale grootouder wegwijzer en hij is al heel oud, want jullie dachten toch niet dat jullie de eerste en de enige grootouders zijn die een onbereikbaar kleinkind hebben. En jullie zijn ook vast niet de laatste.”

De wegwijzer stond op een kruispunt en ze bekeken de bordjes. Het waren er héél wat en het bijzondere was, dat er geen woorden op stonden, maar symbolen: Een paard..., dat betekende natuurlijk dat ze zelf op reis konden gaan; een miniatuur..., waarom zou dat zijn? O ja, ze konden schilderijtjes van Sara meegeven met de troubadours en deze laten navragen of ze Sara soms gezien hadden. Postduiven..., die konden ze oplaten met briefjes voor de eigenaren.

De overige bordjes op de wegwijzers waren leeg. Ze keken hun gids vragend aan.

“Ach,” sprak deze op luchtige toon, “jullie kunnen zelf ook wel wat bedenken. Er zijn zoveel wegen die jullie in kunnen slaan. Ik hoef toch niet alles voor te kauwen.”

Ze keken elkaar aan, dachten na, maar konden niets bedenken. “Wat zouden anderen doen? Wat zouden anderen doen!!! Dat was het!!!” Misschien konden ze de dorpsomroepers vragen een oproep te doen of aan de koning verzoeken herauten uit te sturen.

Dit was het. “Samen met andere grootouders gaan we oplossingen zoeken. We hoeven het niet alleen te doen,” riepen ze enthousiast naar de gids...

recies,” zei hun gids. “Ik heb jullie wat wegen laten zien en de rest moeten jullie zelf doen. Ik geef jullie wel drie gaven mee. De eerste is de MOED om te veranderen wat nodig is. De tweede is de KRACHT om te aanvaarden wat jullie niet veranderen kunnen en de laatste: de WIJSHEID om het onderscheid tussen die twee te maken.

Die gaven zijn nog klein, en je moet ze zelf ontwikkelen. Dat heb ik ook moeten doen en dat kost tijd. Heel veel tijd.”

Daarop verdween hij tussen de bomen. Ze wuifden hem na tot ze hem niet meer konden zien.

Opgewekt gingen ze naar huis. Hun rugzak voelde een stuk lichter aan. Onderweg maakten ze plannen en thuis gekomen zorgden ze dat de dorpsomroepers aan de slag konden. Herauten gingen uit met schallende trompetten en ze lieten duizenden postduiven op. Overal klonk de oproep “grootouders gezocht die hun kleinkinderen niet meer kunnen zien.”

Ze werden gewekt door het zonlicht dat door de vensters scheen.

“Vooruit, aan de slag,” zeiden ze tegen elkaar en de dood deed een

stapje opzij.

De oude man en vrouw volgden hun droom en werden bijna bedolven door de aanmeldingen. Wekenlang. En daarna waren ze nog dagenlang zoet om alle grootouders die zich gemeld hadden, persoonlijk uit te nodigen voor een gezamenlijke ontmoeting.

Ze waren oud en stokoud, dik, dun, breed, smal, kort, lang, donker en licht. In groten getale kwamen ze en allen droegen ze dezelfde rugzak, maar wel in verschillende kleuren. Als je goed keek dan zag je ook dat de rugzakken verschillend van grootte waren en dat sommige weer zwaarder waren dan de andere. Dat zag je aan de houding van degene die deze droeg. Sommigen torsten hem alleen, want ze hadden geen man of vrouw meer met wie ze hun last konden delen. Anderen hadden gelukkig nog andere kleinkinderen en kenden de vreugde van het zien hoe ze opgroeiden. Toch vergaten ze hun onbereikbare kleinkinderen niet. Er waren ook grootouders die af en toe nog iets over hun kleinkinderen hoorden of zelfs vanaf een afstand konden zien. Bij

school bijvoorbeeld of tijdens een toernooi. Dat waren de geluksvogels. Door de kleur van de rugzak herkenden en begrepen ze elkaar.

De oudjes vertelden hun eigen verhaal aan de bezoekers. Die luisterden en vertelden op hun beurt ook hun verhaal.

Daarna besloten ze om samen te werken. Ze bundelden hun krachten en de moed, de kracht en de wijsheid werden eerlijk verdeeld. Er werden plannen gesmeed en listen bedacht. Ieder werkte op de manier, die voor hem of haar het beste was en vaak werkten ze in groepjes met rugzakken in dezelfde kleur.

Ze gingen kijken hoe hij het beste zijn kleinkinderen kon weghalen

uit een ver land. Een ander trainde postduiven en liet ze bij zijn

kleinkinderen bezorgen, zodat ze brieven konden ontvangen. Weer een ander schreef een brief naar de koning en zijn raadslieden en vroeg om hulp of bemiddeling, zodat ze het recht kregen hun kleinkind te bezoeken.

Het was niet altijd gemakkelijk, want vaak liepen ze tegen muren op of verdwaalden in een woud van regeltjes. De MOED, KRACHT en WIJSHEID zorgden er echter voor dat ze toch verder konden en ze werden sterker en sterker. Soms boekten ze kleine succesjes. Dan werden kleinkinderen teruggevonden of kregen ze weer contact, of werden ruzies bijgelegd. Jammer genoeg was dat lang niet bij iedereen het geval. En dan kwam de wijsheid weer goed van pas.

Door de jaren heen groeide de wijsheid en de dag kwam, dat ze inzagen dat hun verdriet niet het centrum van hun leven was, maar slechts een

onderdeel er van. Het was maar hoe je het bekeek. Wat er ook zou gebeuren, ze bleven altijd door de

onzichtbare draden van verleden en toekomst met hun kleinkinderen verbonden.

Een ontdekking die nog belangrijker was, dat was toch wel dat ze – door de gesprekken met elkaar en de steun aan elkaar – de regie over hun leven weer terug hadden genomen. Ze hadden weer oog gekregen voor alle goede dingen die er gebeurden en geleerd om er weer van te genieten. Ze zochten ook afleiding, deden iets wat hen plezier verschafte, zoals klavier spelen of reizen. Hun leven was weer gevuld en had zijn glans herkreten.

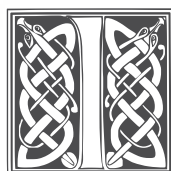
ele jaren verstreken en soms dachten de oudjes weer aan de dood. Dan voelden ze hoe oud en moe ze soms waren van het leven. Ze waren dankbaar. Hun leven was goed en gevuld en ze mochten niet klagen. Het leven was immers niet altijd rozengeur en maneschijn? Er was lief en er was leed en het een kon niet zonder het ander bestaan toch?

p een sombere herfst dag, waarop de regen de hele dag gestaag uit de grijze hemel viel en gezellig tegen de vensters tikte... Zo'n dag waarop ze samen gezellig spelletjes deden en koffie dronken met een lekker koekje erbij, op zo'n dag klopte de dood weer bij hen aan. Hij zag ze zo tevreden naast elkaar zitten en besloot om ze maar allebei tegelijk mee te nemen. Ze stierven hand in hand en met een glimlach om de mond.

it sprookje is geschreven door Irina (Irene Bakker) naar aanleiding van de informatiemiddag voor grootouders van een onbereikbaar kleinkind, 30 oktober 2009, en is integraal vrij te verspreiden onder bronvermelding. Meer informatie op www.wijwell.nl/kko

rina (Irene Bakker-Sterk)
Schermerhornpark 55
3437 PX Nieuwegein
tel. 030-6042083
irene.bakker@irinasprookjes.nl
www.irinasprookjes.nl

Vormgeving: Boekmaker De kleine Koning
info@dekleineking.nl www.dekleineking.nl